
Student Matěj Opatrný zkoumal dopady intervencí ČNB proti koruně

Student Matěj Opatrný zkoumal dopady intervencí České národní banky proti koruně

Před třemi lety přijala Česká národní banka soubor opatření, jenž vedl k oslabení koruny a k umělému udržování kurzu české koruny okolo 27 korun za euro. Matěj Opatrný z Fakulty sociálních věcí Univerzity Karlovy pravděpodobně jako první kvantifikoval dopady intervencí České národní banky proti koruně. Za svou bakalářskou práci obdržel Cenu prezidenta České společnosti ekonomické v soutěži Mladý ekonom roku 2016, výsledky práce byly rovněž publikovány ve sborníku IES Working Papers.

„Kurzový závazek České národní banky je diskutované téma, které je známo široké veřejnosti. K jeho odhadu jsem použil novou, poměrně neznámou metodu. Protože mám rád výzvy, přijal jsem tohle téma,“ směje se Matěj Opatrný. Ve svém výzkumu aplikoval syntetickou kontrolní metodu. „Představte si, že jdete do hospody na pivo se skupinou kamarádů. Během večera hrajete tři hry – bowling, šipky a kulečnick. V deset hodin večer ale přijde intervence, která spočívá v několika panáčích rumu, potom ale pořád hrajete dál ty tři hry.“ Metoda použitá Opatrným umí odhadnout, jak by člověk hrál, kdyby si nedal rum. „Dokáže to říct na základě pozorování hry vašich kamarádů. Těm přiřadí určitou váhu, podle které se odvíjí hypotetický výsledek.“

Opatrný sledoval celkem 22 zemí a jejich situaci před intervencí, během ní a po ní. Syntetická kontrolní metoda přiřadila váhu pozorovaným zemím, a to na základě toho, jak se vyvíjely jejich makroekonomické ukazatele. Student

Opatrný monitoroval šest makroekonomických ukazatelů – HDP na obyvatele, inflaci, nezaměstnanost, index mezd v průmyslovém odvětví, reálný měnový kurz a spotřebu na obyvatele. V rámci výsledku pro vývoj České republiky interpretoval pouze hypotetický vývoj prvních tří ukazatelů. „Na základě pozorovaných parametrů se jim přiřadila váha – v analogii s kamarády v hospodě. Podle toho jsem vypočetl hypotetický výsledek, jak by vypadala situace v České republice, kdyby k intervenci nedošlo.“

Podařilo se vypočítat další projevy intervence, vedle vytvoření až 100 000 pracovních míst došlo ke zvýšení HDP na obyvatele. „Při interpretaci ale musíme brát v potaz to, že došlo například ke zvýšení daně na tabákové výrobky, v důsledku čehož se spotřebitelé předzásobili. Na české ekonomice se to projevilo zvýšením HDP.“ V roce 2014 vrcholilo čerpání evropských dotací, které mají na zvýšení HDP rovněž podíl.

Matěj Opatrný se zaměřil také na inflaci. „Česká národní banka používá pro udržení cenové stability měnověpolitický režim, a to cílování inflace. Protože standardní nástroje k ovlivnění inflace se téměř vyčerpaly, použila ČNB nestandardní krok, cílování měnového kurzu. V mé práci vliv intervence, tedy cílování měnového kurzu, na inflaci nevyšel statisticky významný na standardní úrovni.“

Práci přijala i odborná veřejnost, před dvěma týdny byla oceněna čestným uznáním prezidenta České společnosti ekonomické v soutěži Mladý ekonom roku 2016. „Práce má velký význam nejen pro mne, ale i pro ostatní. Čím více se ta metoda používá, tím více se o ní píše a může se stále rozvíjet a zlepšovat.“ Výsledky práce byly publikovány ve sborníku IES Working Papers, jsou rovněž přístupné na webových stránkách Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd UK.

„Mnou použitá metoda je vůči ostatním ekonometrickým metodám v podstatě nestandardní. Přišla mi zajímavá, protože rád zpochybňuji zaběhlé postupy,“ říká Opatrný. K výzkumu by se rád v budoucnu vrátil, v současné době se soustředí na studium mikroekonomie. „Jedná se o chování jedince, jeho preference a racionalitu výběru určitých produktů nebo možností,“ přibližuje Opatrný, který v současné době studuje na Erasmově univerzitě v Rotterdamu. Není to jeho první zahraniční zkušenost, v rámci studia na Univerzitě Karlově vycestoval i do Istanbulu. Podle jeho slov nevyžaduje systém vyučování v Turecku moc přemýšlení. „Vyučující přednáší a po studentovi se žádá, aby to potom interpretoval v písemné práci. V České republice už musí člověk něco vymýšlet a aplikovat na příkladech. Takové studium mi hodně pomohlo.“